

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft **Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire**

datum
bijlage(n)

1. Inleiding

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen ontstaan zijn rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Staatssecretaris Van Huffelen, verantwoordelijk voor Toeslagen, heeft daarom de gemeenten gevraagd om die ouders over de volle breedte hulp te bieden. De VNG heeft met staatssecretaris van Huffelen sinds juni jl. het gesprek gevoerd over de randvoorwaarden waaronder gemeenten de benodigde ondersteuning aan de gedupeerde ouders kunnen bieden. De afspraak is dat gemeenten zorgen voor zorgvuldige, effectieve en efficiënte hulp aan ouders. Die hulp heeft betrekking op de vijf leefdomeinen (wonen, financiën, gezondheid, werk en dagbesteding en/of problemen in de gezinssituatie).

2. Kern informatie

Gedupeerden van de toeslagenaffaire kunnen in de problemen zijn gekomen op meerdere gebieden en hebben geen vertrouwen meer in de overheid, waardoor de drempel om ondersteuning te vragen bij de gemeente erg hoog is. Om deze drempel zo laag mogelijk te maken en gedupeerden passende ondersteuning te kunnen bieden is er een integraal plan opgesteld om de ondersteuning vorm te geven. Het doel hiervan is gedupeerden van de toeslagenaffaire ondersteuning te bieden, zodat het gezin met betrekking tot de vijf leefgebieden wonen, financiën, gezondheid, werk/dagbesteding en gezinssituatie weer op de rit komt en zelfstandig kan functioneren.

Om dit doel te bereiken, willen we de volgende resultaten behalen:

- Gedupeerden in beeld krijgen, bereiken en vertrouwen krijgen
- Organisatie ingericht om ondersteuning, begeleiding en nazorg te bieden
- Afspraken met diverse stakeholders inzake schulden
- Gezinnen kunnen weer zelfstandig functioneren

Het aantal aanmeldingen van gedupeerden bij de belastingdienst stijgt nog steeds. De laatste cijfers dateren van 4 februari jl. en toen stond de teller van het aantal aanmeldingen op 18.962. Voor Rijswijk zijn 73 aanmeldingen geregistreerd. Dit aantal kan verder oplopen, aangezien er nog steeds aanmeldingen binnenkomen.

Financiën

Vanuit het Rijk is 11 miljoen euro beschikbaar gesteld aan gemeenten om gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen. Van dit bedrag is er effectief 47.628,83 euro beschikbaar voor Rijswijkse gedupeerden. Dit bedrag mag in de kalenderjaren 2020 tot en met 2023 besteed worden. Deze eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten is uitsluitend ter bekostiging van de uitvoering van activiteiten gericht op besteding aan hulpverlening aan gedupeerden.

De financiële gevolgen voor het bieden van ondersteuning zijn met het beschikbare budget voor Rijswijk slechts gedeeltelijk gedekt. Het aantal gedupeerden in Rijswijk is toegenomen en het budget per cliënt ligt onder het normbedrag. Een inwoner die ondersteuning nodig heeft en daarmee gebruik maakt van het hele pakket (contact, plan van aanpak, ondersteuning en nazorg) komt qua kosten op een totaalbedrag uit van 6.292,00 euro.

Als we ervan uitgaan dat de helft van de 73 gezinnen die nu bij ons bekend is ondersteuning nodig heeft, komen we uitgaande van de normbedragen uit op een benodigd budget van €229.600. Dat is een tekort van circa €182.000. Het gaat hier om kosten die naar verwachting gemaakt worden ter ondersteuning van cliënten. Het huidige budget van het Sociaal Domein kan deze extra kosten niet dekken. Tenzij er extra ondersteuning komt vanuit het Rijk, zal dit leiden tot overschrijding van de exploitatiebudgetten met naar verwachting €182.000 in de komende 3 jaar. De daadwerkelijke kostenontwikkeling wordt door ons gemonitord, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden indien nodig. De kosten worden verwerkt in de betreffende halfjaarrapportages.

De extra lasten worden mogelijk vergoed. Onderdeel van de bestuurlijke afspraak inzake het budget is dat er onderzoek wordt gedaan naar de kosten van de ondersteuning. Als daaruit blijkt dat de kosten hoger zijn dan de beschikbaar gestelde 11 miljoen, dan wel dat het aantal gedupeerden toeneemt, zullen het ministerie van Financiën en VNG hierover in gesprek gaan. Naar alle waarschijnlijkheid komt er een aparte specifieke uitkering; de huidige uitkering wordt niet opgehoogd.

Besluitvorming en financiële verordening

Op basis van Artikel 6 lid 3 van de financiële verordening willen we uw raad in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen in te brengen op het voornemen om het traject van ondersteuning te starten en daarbij het risico voor budgetoverschrijding op de lopende exploitatie te stellen op maximaal €182.000 voor de komende drie jaar. Gezien de urgentie verzoeken we u om deze wensen en bedenkingen uiterlijk in uw raad van 30 april vast te stellen.

Vooruitlopend hierop wordt wel een start gemaakt met het leggen van contact met gedupeerden en het bieden van eerste noodzakelijke ondersteuning waar nodig.

Informatie en communicatie

Het is belangrijk dat gedupeerden de gemeente kunnen vinden voor ondersteuning.

De communicatie is dan ook gebaseerd op de twee volgende uitgangspunten:

- gemeente neemt contact op met gedupeerden die bekend zijn bij de belastingdienst
- via diverse kanalen communiceren dat inwoners die denken dat ze gedupeerd zijn zich kunnen melden voor ondersteuning bij de belastingdienst. Indien zij hier ondersteuning bij nodig hebben, kunnen ze terecht bij het Sociaal Wijkteam

Risicofactoren

De financiële kant van dit verhaal blijft een onvoorspelbare en daarom een lastige factor. Aan de ene kant moeten mensen zo snel mogelijk geholpen worden en heeft de gemeente een zorg plicht. Aan de andere kant zijn het fouten van de Belastingdienst waar de gemeente nu financieel voor opdraait. Het bedrag dat Rijswijk nu ontvangt om ondersteuning aan gedupeerden te bieden zal namelijk niet voldoende zijn indien het Rijk niet met meer compensatie over de brug komt.

Naast de kosten voor ondersteuning van de gedupeerden komen er mogelijk ook nog kosten bij i.v.m. het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen voor deze groep. De VNG heeft in haar ALV van 12 februari 2020 een voorstel aan haar leden voorgelegd inzake afspraken maken met het Rijk over de compensatie aan gemeenten en de uitvoeringsvraagstukken (juridisch, operationeel, ICT-technisch, gegevensuitwisseling) die aan de kwijtschelding van de gemeentelijke vorderingen ten grondslag liggen. Zodra duidelijkheid is verkregen over de landelijke strategie en het kader van alle schulden van gedupeerde ouders kan een voorstel uitgewerkt worden hoe gemeente Rijswijk met de kwijtschelding om wil gaan.

3. **Gevolgen en/of vervolgtraject**

De benodigde afspraken en informatie vanuit het Rijk en de VNG zijn nog niet volledig. Dit betekent dat ontwikkelingen goed in de gaten gehouden moeten worden, zodat processen tijdig aangepast kunnen worden en gedupeerden goed ondersteund kunnen worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester (wnd),

P.M. Schuit

mr.drs. G.A.A. Verkerk

Bijlage(n):
Geen